

BACCALAUREAT TECHNOLOGIQUE - SESSION 2014

TAHITIEN

EPREUVE FACULTATIVE

SÉRIE :

SCIENCES ET TECHNOLOGIES DE LABORATOIRE

Le sujet comporte : 3 pages

Durée de l'épreuve : 2 H 00

L'usage du dictionnaire n'est pas autorisé.

A PARAU ! ATIRĒ I TE HĀMANIÏNO I TE MAU VAHINE

AtirĒ , te ìno. Te hea hāmaniïnoraā ?

Mai te mea ē, hoē o te taata ùtuafare fetii (ta òe tāne, e tamarii...)

- E haafaufaa òre ia òe, e faahapahapa ra aore ra e parau ìno ia òe
- E faariàrià ia òe, e òpua e taparahi ia òe, e ìmi ia taa òe i ta òe mau tamarii
- 5 ➤ E tāmoemoe ia òe i te vāhi atoà tei reira òe, e hiòpoà i ta òe mau niuniu, e pāheru i ta òe pūtē
- E pohehae, pīpiri aore ra e riri tāue noa
- E faahepo ia òe ia taòto ia na
- E tuè ia òe, e tūrai ia òe, e tutuō i nià ia òe, e taora i te tauihāa i nià ia òe
- 10 ➤ E hiòpoà i to òe huru e ta òe peu
- E tāmata i te huna aore ra i te faatea ia òe i to òe ùtuafare fetii, aore ra i to òe mau hoa

Mea pinepine te reira mau hāmaniïnoraā, e i mua i te reira :

- Te vai nei òe e o òe iti anaè
- 15 ➤ Te peàpeà ra òe, te hepohepo ra òe e te horuhoru ra to òe āau
- Te faahapa ra òe ia òe, e tei roto òe i te haamā
- Tei roto òe i te riàrià no òe iho e no ta òe mau tamarii

Mai te peu noa atu ē, te ite ra òe ia òe i roto i teie huru faanahoraā, mea papū no òe teie parau. E faauhāia teie huru hāmaniïnoraā mai te tahi tūinoraā i te ferurirāa o te taata, i roto i te parau, i roto i te hohonurāa o te āau o te taata, i te pae o te faufaa moni, te pae o te tino, e te pae o te taòtorāa te tāne e te vahine... E tūi atoà teie huru hāmaniïnoraā i te mau vahine atoà mā te hiò òre i te fāito e te òtiā o te matahiti, ua tamariihia aore ra aita e tamarii, mā te hiò òre i te taa-ê-raa o te huru, te òhipa aore ra te haapiirāa. Mai te mea noa atu ē, aita e faanahoraā e ravehia no te taata hāmaniïno, e tāmau noa ihoa ia te ìno i te 25 tupu, e e riro to na parau i te ùàna roa atu.

Eita roa teie huru hāmaniïnoraā e fāriihia. E faautuā te ture i te reira. Eere òe anaè iho ! Te vai nei te tauturu, a tatara ia òe i te ìno. Nafea rā ? Tei to òe pae te ture, no reira eiaha e mataù, a faatupu.

E tiā roa ia òe ia tuu atu i ta òe hororaā : eiaha e haamarirau, haere noa atu i te fare mutoi aore ra i te āua mutoi farani no te faara ia ratou i te fifi o ta òe e farerei ra. Ia ìte pāpū òutou ē, no teie huru faanahoraā, eita roa te parau a te taote e anihia mai. Mai te peu rā ua pēpē òe, mea tiā ihoa ia ani atu òe i te taote ia hāmani mai i te tahi parau haapāpūraa.

Faatereraa no te Hau Fenua no Pōrinetia Farāni,
Faatereraa Hau no te Rimaì e no te tiaraa o te vahine.

Fa'aarara'a : 'ua fa'aturahia te pāpa'ira'a a te pū 'ohipa.

I. MĀRAMARAMARA’A /10

1. 'A pāpa' i mai e maha a'e huru hāmani-'ino-ra'a e fa'a'itehia i roto i te tai'ora'a? /1
2. I mua teie huru ravera'a, e aha te huru o te vahine i hāmani-'ino-hia (e 2 a'e pāhonora'a) ? /0.5
3. E fa'aauhia te hamani-'ino-ra'a mai te aha ? (e 6 a'e pāhonora'a) /1.5
4. 'O vai mā te mau vahine e fārerei i teie huru hāmani-'ino-ra'a ? /1
5. E aha te mau rāve'a mana e ti'a ia fa'a'ohipahia ? /1
6. 'Ia hina'aro te tahi vahine i te horo i te hō'ē ta'ata i hāmani 'ino ia na, 'o vai tā na e fa'aara mātāmua roa ? /1
7. I hea te mau ha'avāra'a e tupu ai ? /1
8. 'A huri 'ei reo farāni.te tuha'a rēni 18 « Mai te peu e... aore ra te haapiiraa » i te rēni 23. /3

II. PĀPA'IRA'A /10

Tē 'ite ra 'oe i te hō'ē vahine tē hāmani-'ino-hia ra. 'A fa'ati'a mai na e aha te mau 'ohipa o tā 'oe e rave nō tē fa'aora ia na 'e aore ra nō tē tauturu atu ia na.

- 'A fa'ati'a mai mea nāhea te tupura'a teie nei fifi, te mau mea tā 'oe i 'ite, i fa'aro'o 'e te mau mea ato'a o tā 'oe i ora mai.
- 'A pāpa'i mai e 'ahuru ma pae a'e rēni.